Eşitlik ve Özgürlükler İçin Demokratik Eğitim
"Güncel Bir Kurultay'ın (6. DEK) Anatomisi"

Dr. Üyesi Mustafa KARAAĞAÇLI
T.C. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğr. Üyesi.

1.Öndeyi

Eşitlik ve Özgürlükler İçin Demokratik Eğitim "Güncel Bir Kurultayın (6. DEK) Anatomisi" konulu bu analitik yazının temel amacı; "Evrensel ve Ulusal Eğitim Özneli var olan sorunsallara kamuoyunun dikkatini çekmektir.

Yazın, yazı sahibinin anılan Kurultay'a katılımcılığına ek olarak, evrensel ve ulusal eğitim coğrafyası'na ait postpozitvist görüşleriyle ve gözlemleriyle kaleme alınmıştır.

Yazının sistematiği; (1)Öndeyi, (2)Kurultay iklimi, (3)Kurultayın Künye Bilgileri, (4) 4.Kurultay'a Katılan Paydaşların Formasyonları ve Sayısal Görünümü, (5)Kurultay'ın Temel Konuları, (6)Kurultayın Teorik ve Saha Kararları, (7)Vargı ve Yargıda; "Güçlü Kamusal Eğitim Özleminin Gerekleri", (8) 8.Sondeyi; "Bilimsel ve Laik Eğitim" ve (9)Kurultay'a Emek Verenlere Tebrik ve Teşekkür alt başlıklarından oluşturulmuştur.

2.Kurultay İklimi

Özünde kurultay bir karar meclisidir. Kurultay, bir kuruluşun, siyasi partinin, sendikanın ve derneğin ilgili alandaki temel konuları ve sorunsalları delegeleri ve katılımcılarla birlikte karşılıklı görüş alış-verişiyle gerçekleştirdikleri bir etkinliktir.

Çünkü Kurultay;

- Üst düzey toplantı iklimidir.
- Gereksinim duyulduğunda belirli zamanlarda gerçekleştirilir.
- Temel teorik ve saha önerilerinin karara varıldığı toplantılar dizgesidir.
- İlgili tüzük, yönetim ve strateji belirlemenin yapıldığı genel kuruldur.

Kurultay, ulusal ve uluslarası ölçekte komisyonlar marifetiyle konuları ve krizleri farklı yönlerde inceleyip analiz ettikleri bilimsel etkinliktir. Zamanın ruhunda son güncel kurultay, "eğitim özneli olarak 6.Demokrtatik Eğitim Kurultayı" 25-29 ağustos 2026 tarihlerinde Ankara'da bir otelin salonunda yapıldı.

Uluslarasası ölçekte gerçekleştirilen kurultaya katılım ve etkileşim; aşağıda sunulan Kurultay'ın Künyesi ve Katılımcı Paydaşların formasyon zenginliği incelendiğinde somutlanabilecektir ki; "oldukça yüksekti."

3.Kurultayın Künye Bilgileri

"Nasıl bir eğitim, nasıl bir toplum ve nasıl bir gelecek? istenildiği kritik sorularından hareketle gerçekleştirilen Güncel Kurultay'ın Künye Bilgileri aşağıda verilmektedir:

Kurultayın temel tematiği: Eşitlik ve Özgürlük İçin 6. Demokratik Eğitim Kurultayı

Düzenleyen: Eğitim Sen, KESK ve İE.

4.Kurultay'a Katılan Paydaşların Formasyonları ve Sayısal Görünümü
Kurultay'ın 25 Ağustos 2026 Salı günkü açılışı 585 paydaşla yapılırken; 457 katılımcı Kurultay'ı izledi. Katılımcıların 416'sı delege olarak Kurultay'a katkı verdi. 5 gün süren Kurultay'da 16 siyasi parti temsilcisi açılışta bulunurken; 16 Demokratik Toplum Kuruluşu ve 1 büyükelçilik temsilcisinin katılımı gözlendi.

Kurultay'a, Almanya ETUCE Genel Başkanı ve Genel Başkan Yardımcısı, Portekiz FENPROF Sendikası, TUS-Sırbistan, NEU-İngiltere, FECCOO-İspanya, FLC-CGIL-İtalya, KTU-Kuzey Kürdistan, ITU-Irak, KTÖS, DAUSEN, KTOEÖS-Kıbrıs tan toplam 19 yurtdışı delegasyonu katıldı (Eğitim Sen, 2026).

5. Kurultay'ın Temel Konuları
Kurultayın Temel ilgi konuları şu alt başlıklardan oluşmuştur:

- Laik ve bilimsel eğitim
- Eğitimde paralı eğitimin ticareti ve piyasalaştırılması
- Eğitimde fırsat ve imkan eşitsizlikleri
- Kamusal eğitimin kaynaklar, fizik mekanlar ve eğitsel süreçler olarak zayıflaması
- Özerk ve demokratik üniversiter yapıya bakış
- Bilimsel üretim
- Anadilde eğitim
- Eğitimde toplumsal cinsiyet eşitsizliği
- Çocuk işçi emeğinin MESEM ortamlı eğitimi zedelenmesi
- Öğretmenlerin güvencesiz çalışma koşulları
- Eğitimde dijital dönüşüm ve yapay zeka uygulamaları.
- Demokratik okul iklimi
- Toplumsal cinsiyet ayrımsız eğitim
- Ekolojik eğitim

6.Kurultayın Teorik ve Saha Kararları
25-29 Ağustos 2026 tarihlerinde 5 gün süren 6. Demokratik Eğitim Kurultay'ında katılımcı paydaşların ve delegasyonun ortak paydalı bulguları ve görüşleri çıktılar olarak; (1)İtiraz Edilerek Ret Edilenler ve (2)İstemler alt başlıklarında aşağıda sunulmaktadır:

6.1.Kurultay'da İtiraz Edilerek Ret Edilenler
Eşitlik ve Özgürlük İçin 6. Demokratik Eğitim Kurultayı'nda aşağıda çizgilerle sıralanan eğitsel darboğazlara ve lekelere itiraz edilmiştir:

- Eğitimin, yeni özneli liberal tutucu ve kuşatmacı reel politikalarla kamusal bir hak olmaktan uzaklaşmasına itiraz edilmiştir.
- Eğitim paralı ve piyasacı eğitime dönüşmesi ret edilmiştir.
- Eğitimin piyasaya, paralı, bankacı eğitim anlayışlı sermayeye, dinselleştirmeye ve sosyal eşitsizliklere teslim edilmesine itiraz edilmiştir.
- Parası olanın okuduğu parası olmayan çocuğun mısır, su, kağıt mendil sattığı bir Türkiye Coğrafyası istenmemiştir.
- Kamusal eğitime ayrılması gereken kaynakların yeni özneli liberal sermaye sahiplerine finansal destekler verilmesi ret ediliyor.
- Eğitimde 4+4+4 yıl düzenlemesi ve "yeni nitelli Maarif Modeli" uygulamaların "laiklik" temelini lekelemesi ret edilmiştir..
- Finansal yapıları denetime açık olmayan vakıfların ve cemaatların "STK" özneli ve demokratik güzellemeli tanımlanıp ulusal eğitim-öğretim protokolları ve projeler yapılmasına itiraz edilmiştir..
- 1739 Sayılı Milli Eğitim Temek Kanunu kapsamındaki "Eğitimde fırsat ve imkan eşitliği" ilkesi ve "eve en yakın okul en iyi okuldur" görüşüyle, "taşımalı eğitim" tuhaflığı ret ediliyor.
- Tek yönlü ders kitapları, eğitim programları, paralı bankacı eğitimin faizi olan sınav odaklı sistem ret edilmiştir (Freire, 2017).

6.2.İstemler; "Kurultay'ın Ortak Paydalı Çıktılarına Göre Somut Önerileri"

Eşitlik ve Özgürlük İçin 6. Demokratik Eğitim Kurultayı'nda ortak paydalı çıktılara ait somut öneri niteliğindeki, istemler aşağıda ana çizgilerle verilmektedir:

- Kurultayın açılış ve kapanış süreçlerinde konuşan Eğitim Sen Genel Başkanı; "karanlıklara teslim olmayacağız, parasız, kamusal, bilimsel, laik, sosyal eşitlikçi ve her çocuğu ve ana dili kapsayıcı eğitim vurgusu yaptı."
- Sosyal eşitlik ve demokratik haklar, hukuklar ve özgürlükler temelinde sosyolojik bir gezegen ve Türkiye Coğrafyası oluşturulmalıdır.
- Kamusal, bilimsel, laik, anadilinde, cinsiyet eşitlikçi, demokratik ve ekolojik bir eğitim sistemi istendi.
- Eğitim hakkına erişimin eşitçe yapılmalıdır.
- Öğretmen yetiştirme ve istihdam politikalarının "güvenceli çalışma" temelinde iyileştirilmelidir.
- Çalışma koşulları ve sendikal hakların işlevsel olmalıdır..
- Zamanın ruhuna uygun bilimsel, teknolojik, sosyolojik gereksinimlere göre demokratik mücadele girişimleri sürdürülmelidir.
- Her çocuğun kendi anadilinde eğitim hakkının güvence altına alınması ve dilsel-kültürel farklılıkların sosyal eşitlik temelinde uygulanmalıdır.
- Hiçbir çocuğun dili, kimliği ve kültürü nedeniyle evrensel eğitim hakkından yoksun bırakılmadığı; farklılıkların zenginlik görüldüğü eğitim yapılmalıdır.
- Özerk ve demokratik üniversiter sistem oluşturulmalıdır.
- Ekolojik eğitim kavramının eğitim, öğretim ve ders programlarına alınması, ekolojik okul mimarisinin doğayla uyumlu yapılandırılması, çocuklara sadece doğayı anlatan değil, doğayla birlikte yaşamayı öğrenmelerini sağlayan eğitim anlayışı uygulanmalıdır. .
- Eğitimde toplumsal cinsiyet eşitliği temelinde özgürlükçü ve eşitlikçi bir eğitim yapılmalıdır.
- Demokratik ve güvenli okul özneli eğitimde ve okullarda şiddetin önlenmesi, öğrencilerin, öğretmenlerin, velilerin ve tüm eğitim emekçilerinin kendisini güvende hissettiği, karar süreçlerine katıldığı, dayanışmalı okul iklimi oluşturulmalıdır.
- Yapay zeka ve eğitimde dijital dönüşüm, sadece sermayenin denetim ve kar aracına dönüşmesini sağlayan yenilik değil; kamusal eğitim hakkı, eşitsizlikler, öğretmenin rolü, öğrencilerin hakları ve eğitim emekçilerinin çalışma koşulları açısından insani ve kamusal yarar temelinde değerlendirilmelidir.

7.Vargı ve Yargıda; "Güçlü Kamusal Eğitim Özleminin Gerekleri"

Her türden krizin ve darboğazın çoklu, çoğulcu, katılımcı ve dayanışmacı halk egemen ve rızalı yani meşruiyetli siyasalarla çözülebileceği 2026 gezegeninde ve Türkiye Coğrafyası'nda yadsınamaz bir gerçektir. Bu gerçeklik Cumhuriyetçi Demokrasi Temelinde O'nun Kurucu Filozofu GMK Atatürk İlkelerinden olan "devletçi-kamucu eğitimi" zamanın ruhunda bir kez daha bizlere göstermektedir.

Bu nedenle; Türkiye Kamu Coğrafyası yeni özneli liberal tutucu ve kuşatmacı gerekçelerle minimalize edilmemeli, kamusal eğitim güçlendirilmelidir.

Aslında, Türkiye Eğitim Coğrafyası'nda kamusal eğitimin, en yumuşak karınlarından olan ulusal ölçekte büyük bir sınava çocuklarının sadece okuldaki derslerle hazırlanamayacağı gerçeği başta eğitim bilimciler, sendikal kurumlar, demokratik kitle örgütleri ve aileler olmak üzere toplumun ilgili tüm kesimlerince ortak kabul gören lekeli trajik ve ikonik bir durumdur.
Bu lekeli durumun giderilmesi ise Cumhuriyetçi Demokrasi temelinde; laik, bilimsel, halkçı, cumhuriyetçi, devrimci ve ulusalcı reel siyasalardan ve politikalardan geçmektedir.

- O halde bu görünüm ışığında; piyasacı paralı eğitimin terk edilmesini, erimi belli bir vadeli dönemde özel okulların "hak, hukuk ve adaletli uygulamalarla kamulaştırılmasını sağlamak gerekmektedir.
- Çünkü; Sosyal devlet ve eğitimde eşitlik güzellemeleri yapma yerine; "gezegende her şeyin temeli eğitimdir" bulgusunu pratiğe aktarılmalıdır.

- Çünkü yeni özneli tutucu post kapitalist liberal politikalar evrensel, anayasal, kanuni ve insani en temel hak olan eğitim ve öğretimin kamusal bir hak olmaktan uzaklaştığını, bütün yurttaşlara eşit düzeyde kamusal bir hizmet olarak sunulmadığını göstermektedir.

8.Son Deyi; "Bilimsel ve Laik Eğitim"

Kamu yeni özneli tutucu ve kuşatmacı liberal gerekçelerle salt "küçük güzeldir(!)tuhaflığıyla küçültülmemeli, kamusal eğitim g ü ç l e n d i r i l m e l i d i r (Karaağaçlı, 2026b). Bunun yolu için en somut adımın ve çözümün ise; ulusalcı, kamucu, halkçı, cumhuriyetçi, demokratik ve laik eğitim olduğu u n u t u l m a m a l ı d ı r.

Kurultay Genel Kurulu'nda bu satırların sahibi olarak dillendirilen, "Amatör tariflerle profesyonel çözümlere varılamayacağından"; Eğitbilim alan yazınında yer alan bilimsel kavramlara göre Kurultay Raporu redakte ve edit edilmelidir. Örneğin; müfredat yerine "öğretim programı", pedogoji yerine "eğitim".. (Karaağaçlı, 2025e).

9.Kurultay'a Emek Verenlere Tebrik ve Teşekkür

Eşitlik ve Özgürlük İçin 6. Demokratik Eğitim Kurultayı'na öncesinde, sürecinde ve sonrasında emek veren tüm örgütsel kuruluşlara, yetkililerine, çalışanlarına, emekçi paydaşlara tebrikle teşekkürler. Emeklerine sağlıklar olsun.

Kaynaklar

BM, (1948). **İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi.** Fransa, Paris: 10.12.1948. 180. Oturumda Kabul Edilen Bildiri.

Dinçer, A. (2026). **2026 YKS Süreç ve Sonuçları üzerine Analitik Bir Değerlendirme.** 19.08.2026.

Eğitim Sen. (2026). **Eşitlik ve Özgürlük İçin 6.Demokratik Eğitim Kurultayı.** 25-29 Ağustos 2026. Ankara: Eğitim Sen ve KESK Ortak Katılımıyla Gerçekleştirilen Kurultay.

Freire, P. (2017). **Ezilenlerin Pedagojisi.** Genişletilmiş 50. Yıl Özel Basımı. Çev: Dilek Hattatoğlu ve Erol Özbek. Ayrıntı Yayınları.

Karaağaçlı, M. (2025a). **Paralı Eğitimle Derinleşen Eşitsizlikler!** http://www.mektepligazete.com. Köşe Yazıları. Mustafa Karaağaçlı. 28.04.2025.

Karaağaçlı, M. (2025b). **Fırsatçılıkla Unutulan Eşitlik.** http://www.mektepligazete.com. Köşe Yazıları. Mustafa Karaağaçlı. 21.05.2025.

Karaağaçlı, M. (2025c).**Öğrencilerin ve Velilerin Güncel Gündemi; YKS Eşitsizlikleri!** http://www.mektepligazete.com. Köşe Yazıları. Mustafa Karaağaçlı, 23.06.2025.

Karaağaçlı, M. (2025d).**Derinleşen Sınıf Farkı!** http://www.mektepligazete.com. Köşe Yazıları. Mustafa Karaağaçlı, 19.07.2025.

Karaağaçlı, M. (2025e).**Tariflerle, MEA'leri Yürümez!.** http://www.mektepligazete.com. Köşe Yazıları. Mustafa Karaağaçlı, 22.11.2025.

Karaağaçlı, M. (2026a). **Paralı Eğitimin Faizi; "Sınavlardır!"** http://www.mektepligazete.com. Köşe Yazıları. Mustafa Karaağaçlı. 08.01.2026.

Karaağaçlı, M. (2026b).**2026 YKS Sonuçları da "Kamusal Eğitime Öncelik ve Ağırlık Verilmesini" Gösteriyor!** http://www.mektepligazete.com. Köşe Yazıları. Mustafa Karaağaçlı. 23.07.2026.

MEB, (1973). **1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu.** Ankara: Kabul Tarihi : 14/6/1973.

ÖSYM. (2026).**YKS 2026 Sonuçları.** https://www.ösym.gov.tr. 22.07.2026.

TBMM, (1982). **T.C. Anayasası.** Kanun No:2709. Kabul Tarihi: 07 Kasım 1982. Ankara: TBMM Vakfı Ofset Tesisi. 09 Kasım 1982 Tarihli Resmi Gazete No: 17863.

TİHEK, (2026).**Eğitim Hakkı; Çocukların Eğitimi Rehberi.** https://www.tihek.gov.tr/cocuklarin-egitim-hakki-rehberi.18.08.2026.

Etiksel Gerekçe ve İlke

Burada yer verilen görüşlerde Bilimsel Araştırma yöntem bilim ilkelerine göre; atıf ve alıntı kurallarına uyularak, herhangi bir yapay zeka minneti, intihal ve manipülasyon yapılmadığından, yapılan alıntılarda kaynak gösterilmesi emeğe saygıya ve etiğe uygun olacaktır.

İletişim ve Erişimi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Karaağaçlı
T.C. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğretim Üyesi
e-posta-1: mkara@gazi.edu.tr
e-posta-2: mustafakaraagacli80@gmail.com
Web-1 : w3.gazi.edu.tr/~mkara
Web-2 :https://avesis.gazi.edu.tr/mkara
ORCID :https://orcid.org/0000-0003-3488-1021

Süren Yayın Ortamları ve Portalları
Futbol-spor-yorum :www.yurtspor.com.yazarlar
Eğitim,sosyoloji ve güncel:www.mektepligazete.com.köşeyazıları
Bilim-araştırma :www.mektepligazete.tebeşirbülten.com
Konuk yazarlığı-1 :www.bcp.org.tr
Konuk yazarlığı-2 :www.derslerdergisi.comr
Tüm yayınlar blogu :mustafakaragacli.blogspot.com

Bilişim Medyaları
Facebook-1 :Kirizma
Facebook-2 :Mustafa Karaağaçlı
X :M_Karaagacli_
İnstagram :mustafakaraagacli1
Youtube kanalı:http://www.akademikada.youtube.com/@

Bilişim Medyaları
Facebook-1 :Kirizma
Facebook-2 :Mustafa Karaağaçlı
X :M_Karaagacli_
İnstagram :mustafakaraagacli1
Youtube kanalı:http://www.youtube.com/@AkademikAda